

**PhDr. Jiří Kohoutek, CSc.
(30. 7. 1952 – 5. 11. 2007)**

Jana Langová

Jméno zlínského rodáka, archeologa Jiřího Kohoutka, který před deseti lety odešel od svých nejbližších, od svých přátel a uprostřed nedokončené práce, zůstane již navždy spojeno s dějinami archeologie na východní Moravě. Po studii na gymnáziu ve Zlíně začal na brněnské filozofické fakultě tehdejší Univerzity J. E. Purkyně studovat svůj milovaný obor – historii v kombinaci s archeologií. Po ukončení studií v roce 1977 pak pracoval jako archeolog ve zlínském muzeu, jehož archeologické pracoviště bylo v té době několik let neobsazeno. Podařilo se mu nejen navázat na téměř přerušenu tradici archeologické muzejní činnosti, ale především založit zde nový obor archeologického bádání na východní Moravě – středověkou archeologii, a prakticky od nuly – svými vlastními výzkumy – vybudovat středověkou sbírku. Již od samého počátku se Jiří Kohoutek zaměřil na výzkum zaniklých středověkých opevněných sídel, zejména hradů. Prvním z nich byl Brumov ležící nad Vlárským průsmykem. Rozsáhlý, téměř 5 let trvající výzkum odkryl půdorys horního hradu včetně suterénního traktu, kde je dnes instalována expozice dokumentující jeho průzkum a prezentující některé z archeologických nálezů. K nejvýznamnějším z nich patří pozdně románské architektonické články dokládající vznik kamenného hradu zeměpanského založení již před polovinou 13. století. Ukázala se tak nezastupitelná role archeologie při výzkumu středověkých sídel, která může velmi často podstatným způsobem doplnit údaje známé z historických pramenů. Dalším zkoumaným královským hradem byla od roku 1983 zřícenina Lukova nad stejnojmennou obcí nedaleko Zlína, kde se podařilo spojit síly archeologů s nezištnou prací dobrovolníků z hnutí Brontosaurus a později i Spolku přátel hradu Lukova, trvající až do dnešní doby. Následovaly zjišťovací výzkumy na

PhDr. Jiří Kohoutek, CSc. |

dalších zaniklých hradech na území dnešního Zlínského kraje (jmenujme např. Rýsov, Starý Světlov, Engelsberk, Komňu, Střilky, Šaumburk, Křídlo, Chlum, Obřany, Klenov, Pulčín, Rožnov atd.). Výsledky své práce shrnul autor těchto výzkumů v průkopnické monografii Hradů jihovýchodní Moravy.

Během 13 let muzejní činnosti vybudoval Jiří Kohoutek také dvě muzejní expozice (Pravěk jihovýchodní Moravy a Pravěk jižního Valašska), připravil řadu výstav a přednášek, uspořádal konferenci Geofyzika v archeologii, pravidelně publikoval v odborných časopisech a vystupoval na konferencích...

V roce 1990 se stal vědeckým pracovníkem Archeologického ústavu ČSAV v Brně a o dva roky přešel do nově vzniklého Ústavu archeologické památkové péče v Brně. Jako vedoucí jeho zlínské pobočky řídil na Zlínsku záchranné výzkumy, z nichž ty nejrozsáhlejší proběhly v souvislosti se stavbou obchodních center západně od Malenovic u Zlína a při stavbě obchvatu Otrokovic mezi lety 1999–2004. Ke středověku měl možnost se vracet např. při výzkumu hradu Helfštýna nebo Sovince, na Klášterním Hradisku u Olomouce nebo na přerovském Horním náměstí. Největší archeologické „dobrodružství“ jeho života však na něj čekalo na Klášťově nad Vysokým Polem, nejvyšší hoře Vizovických vrchů. Kultovní hora starých Slovanů – tak nazval Jiří Kohoutek Klášťov po zhodnocení výzkumů v roce 2005–2007, během nichž bylo objeveno 10 hromadných skladů (depotů) železných předmětů a další stovky jednotlivých železných předmětů z doby velkomoravské. Klášťov se tak zařadil mezi nejvýznamnější slovanské lokality na území naší republiky. Bohužel to byl poslední Jirkův výzkum; po krátké nemoci, dne 5. listopadu 2007 nenávratně odešel... Bylo mu pouhých 55 let.

Dnes by se určitě radoval z nových objevů na „svých“ hradech, ve kterých pokračují jeho přátelé, trochu by možná litoval, že nemohl být osobně u objevu dlouho hledaného kostela na lukovském hradě (byl od něj kdysi takový kousek!), ale – to vím určitě – byl by snad nejšťastnějším dědečkem čtyř vnuček své jediné dcery Petry, na kterou byl vždy nezřízeně pyšný.

S láskou vzpomíná

Jana Langová